

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Korkeakouluopiskelijoiden kansainvälisen liikkuvuuden tilannekuva

12.11.2024
Opetushallitus

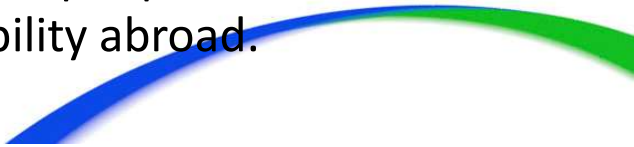

Kansainvälisen liikkuvuuden tavoitteet ja määritelmät

EU:n neuvoston suositus: Europe on the move (13.5.2024)

- At least **23% of graduates in higher education** should have a learning mobility experience (*20%*)
  - At least **12% of learners in vocational education and training (VET)** should benefit from learning mobility abroad (*8%*)
  - Furthermore, member states will continue to make efforts to make learning mobility more inclusive by aspiring to collectively achieve a share of at least **20% of people with fewer opportunities** among all learners benefiting from learning mobility abroad at EU level by 2027.
  - The Commission is also invited to propose a methodology so that the Council can consider agreeing on an EU-wide target related to inclusion in the context of learning mobility, and to provide an updated methodology for the higher education target.
-

EU:n neuvoston suositus: Europe on the move (13.5.2024) - määritelmiä

- **For the learning mobility target in HE**, the mobility actions covered include:
    - outgoing degree mobility;
    - outgoing credit mobility of a minimum of three months or 15 ECTS credits
    - shorter outgoing mobility consisting of less than three months and at least three ECTS credits
  - These mobility actions can be **either fully physical or blended**, i.e. consisting of both a virtual and physical component. The target is calculated at graduate level for graduates participating in learning mobility at least once during their studies.
  - **Fewer opportunities**: a methodology is needed to measure the share of people with fewer opportunities among all learners benefiting from learning mobility abroad.
-

Muita liikkuvuustavoitteita

- **Bologna-tavoite (2009):** 20 % EHEA-alueen opiskelijoista suorittaa vähintään 3 kk ulkomaanjakson osana tutkintoaan
- **Eurooppalaisten yliopistoallianssien tavoite:** 50 % opiskelijoista osallistuu liikkuvuuteen (fyysinen, monimuotoinen tai virtuaalinen) allianssin sisällä

Mitä on liikkuvuus?

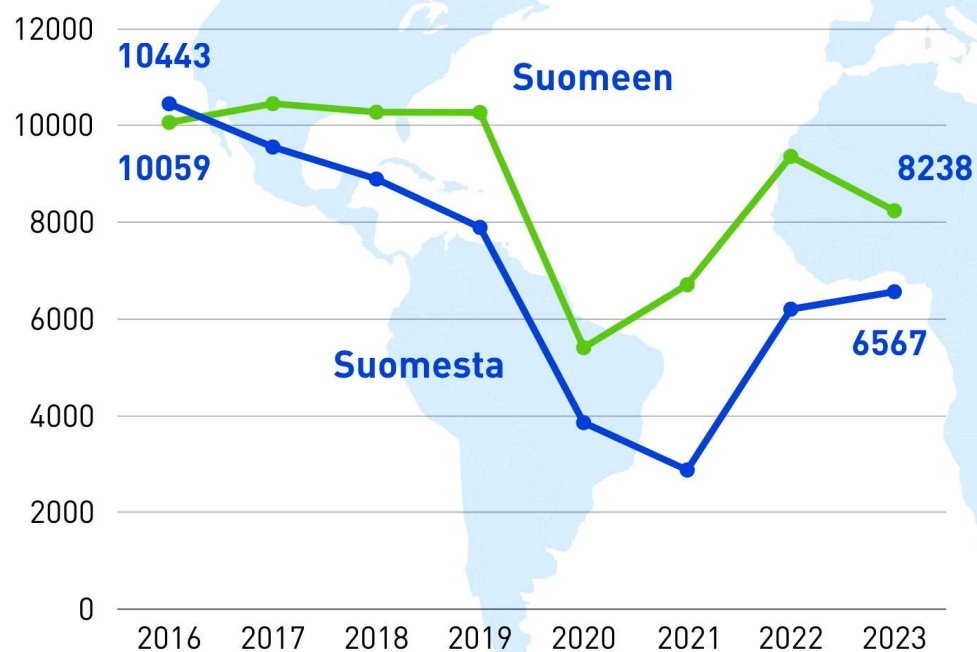
- **Fyysinen** = vaihto tai harjoittelu kohdemaassa ulkomailla
- **Virtuaalinen** = vaihto tai harjoittelu kotimaasta käsin verkon välityksellä
- **Monimuotoinen (blended)** = sisältää sekä fyysisen jakson kohdemaassa että virtuaalisen jakson sitä ennen/aikana/jälkeen, esim. monimuotoiset intensiivikurssit (blended intensive programmes, BIP)
- **Pitkä** = 3 kk tai pidempi liikkuvuusjakso
- **Lyhyt** = alle 3 kk liikkuvuusjakso, usein kesto vain 1 viikko
- **Credit mobility** = tutkintoon kuuluva vaihto-opiskelu tai harjoittelujakso
- **Degree mobility** = kokonaisen tutkinnon suorittaminen ulkomailla

Opiskelijaliikkuvuuden kehitys

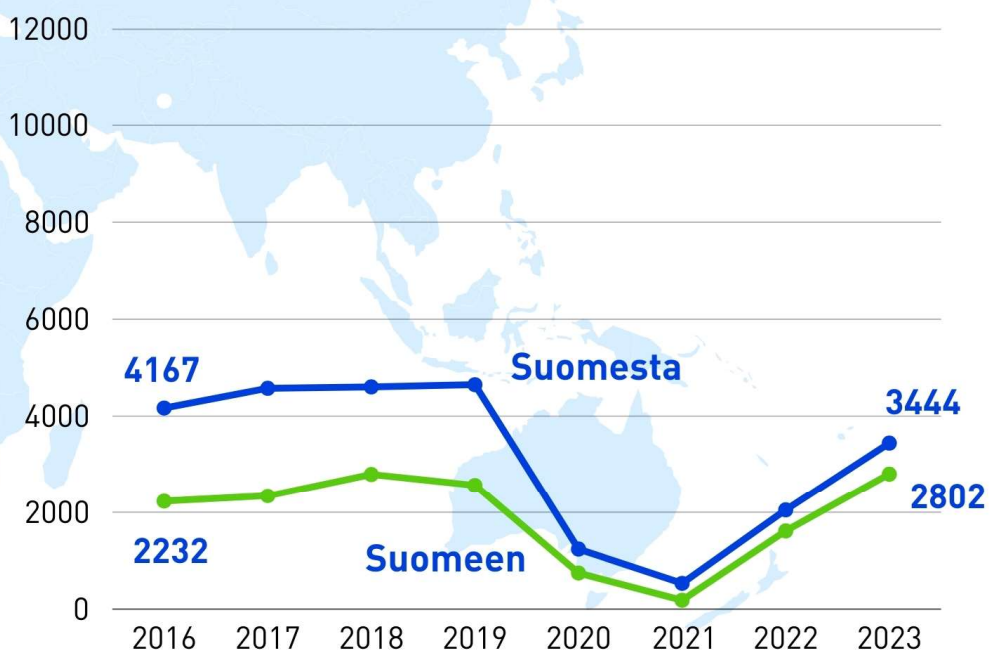
KORKEAKOULUOPIISKELIJOIDEN ULKOMAANJAKSOT SUOMESTA JA SUOMEEN 2016-2023

Lähde: Vipunen

Pitkäkestoiset ulkomaanjaksot (vähintään 3 kk)

Lyhytkestoiset ulkomaanjaksot (alle 3 kk)

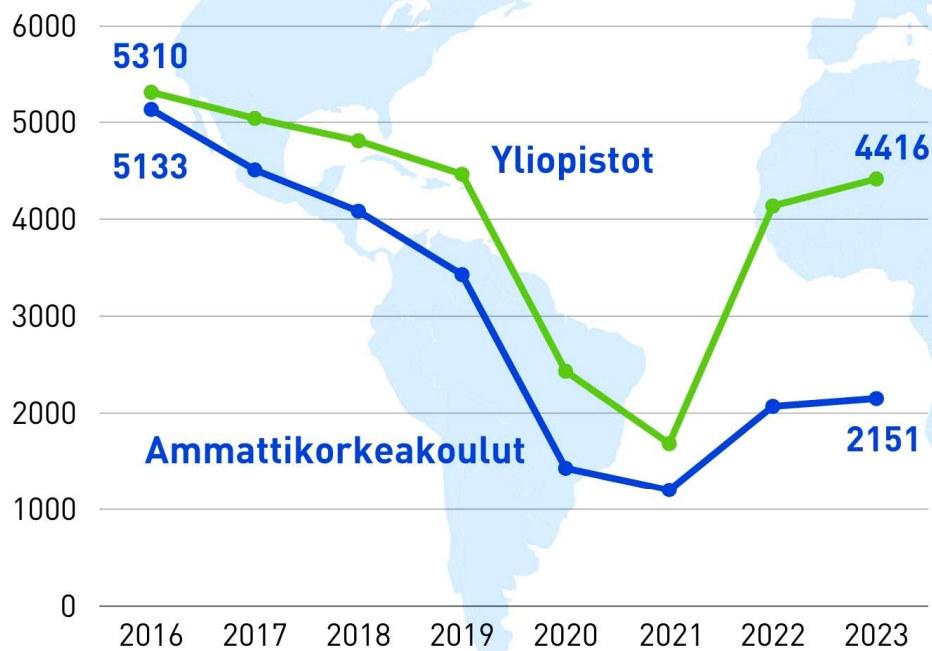

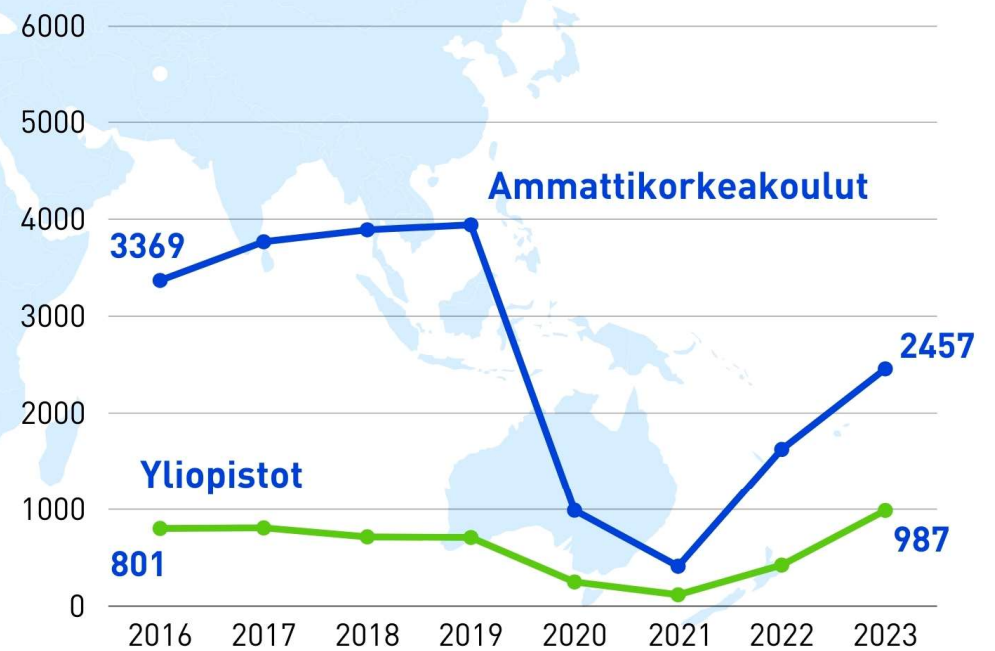
KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN ULKOMAANJAKSOT SUOMESTA 2016-2023

Lähde: Vipunen

Pitkäkestoiset ulkomaanjaksot (vähintään 3 kk)

Lyhytkestoiset ulkomaanjaksot (alle 3 kk)

Tutkinnon suorittaneista vaihdossa käyneet

	Vaihdossa käyneet	Tutkinnon suorittaneet	Vaihdossa käyneiden osuus
☐ Alempi korkeakoulututkinto	12 951	96 546	13,4 %
☐ 2017	2 538	13 893	18,3 %
☐ 2018	2 388	13 461	17,7 %
☐ 2019	2 346	13 419	17,5 %
☐ 2020	2 295	15 096	15,2 %
☐ 2021	957	13 467	7,1 %
☐ 2022	975	13 170	7,4 %
☐ 2023	1 473	14 040	10,5 %
☐ Ylempi korkeakoulututkinto	12 696	113 568	11,2 %
☐ 2017	1 698	14 910	11,4 %
☐ 2018	1 926	15 162	12,7 %
☐ 2019	2 175	16 128	13,5 %
☐ 2020	2 238	18 513	12,1 %
☐ 2021	1 608	15 966	10,1 %
☐ 2022	1 305	15 666	8,3 %
☐ 2023	1 764	17 223	10,2 %
Yhteensä	24 939	210 114	11,9 %

Tutkinnon suorittaneista vaihdossa käyneet

	Vaihdossa käyneet	Tutkinnon suorittaneet	Vaihdossa käyneiden osuus
☐ Ammattikorkeakoulututkinto	29 019	169 278	17,1 %
☐ 2017	5 190	23 166	22,4 %
☐ 2018	5 550	24 504	22,6 %
☐ 2019	5 463	24 315	22,5 %
☐ 2020	5 232	24 372	21,5 %
☐ 2021	3 696	24 240	15,2 %
☐ 2022	2 256	23 430	9,6 %
☐ 2023	2 433	25 251	9,6 %
☐ Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	1 416	27 306	5,2 %
☐ 2017	204	2 754	7,4 %
☐ 2018	270	3 117	8,7 %
☐ 2019	288	3 330	8,6 %
☐ 2020	252	3 870	6,5 %
☐ 2021	156	4 335	3,6 %
☐ 2022	117	4 659	2,5 %
☐ 2023	132	5 244	2,5 %
Yhteensä	30 360	196 584	15,4 %

Opiskelijoiden ulkomaanjaksot 2023 yliopistoittain

(Lähde: Vipunen)

	Lähtevä alle 3kk	Lähtevä yli 3kk	Saapuva alle 3kk	Saapuva yli 3kk	Lähtevät (kaikki) suhteessa uusien opisk. määrään
Aalto-yliopisto	144	993	141	1017	33,4 %
Helsingin yliopisto	96	552	144	966	15,4 %
Itä-Suomen yliopisto	51	261	69	501	11,2 %
Jyväskylän yliopisto	117	399	228	564	21,5 %
Lapin yliopisto	60	99	105	213	21,1 %
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto	21	141	93	186	8,5 %
Oulun yliopisto	96	234	66	441	13,1 %
Svenska handelshögskolan	30	297	24	204	70,8 %
Taideyliopisto	75	63	93	69	43,0 %
Tampereen yliopisto	111	558	-	576	19,1 %
Turun yliopisto	177	495	63	495	24,5 %
Vaasan yliopisto	6	231	1-4	168	22,6 %
Åbo Akademi	6	93	1-4	210	9,3 %
Yliopistot yhteensä	987	4416	1035	5607	19,9 %

17/12/2024 Opetushallitus

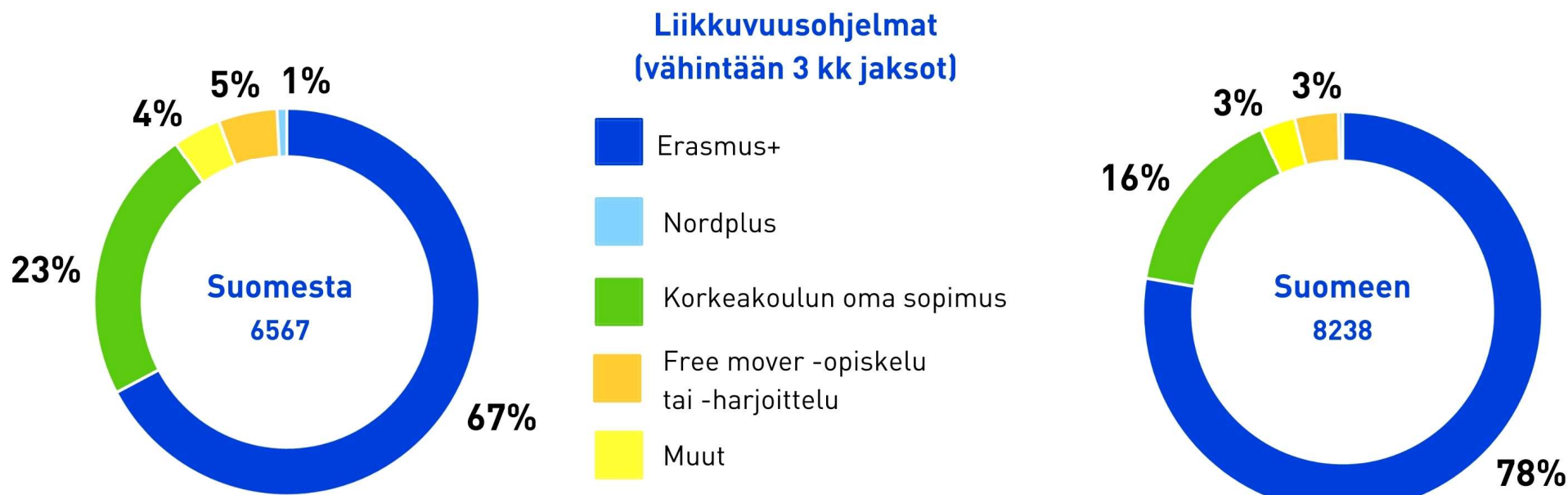

Opiskelijoiden ulkomaanjaksot 2023 ammattikorkeakouluittain

(Lähde: Vipunen)

	Lähtevä alle 3kk	Lähtevä yli 3kk	Saapuva alle 3kk	Saapuva yli 3kk	Lähtevät (kaikki) suhteessa uusien opisk. määrään
Centria-ammattikorkeakoulu	36	12	141	90	4,3 %
Diakonia-ammattikorkeakoulu	51	30	102	18	8,5 %
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu	21	321	18	279	13,0 %
Humanistinen ammattikorkeakoulu	33	21	36	21	7,9 %
Hämeen ammattikorkeakoulu	204	75	1-4	54	10,4 %
Jyväskylän ammattikorkeakoulu	201	105	237	204	16,3 %
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu	102	66	72	120	5,7 %
Kajaanin ammattikorkeakoulu	48	33	72	51	9,7 %
Karelia-ammattikorkeakoulu	102	66	123	66	14,2 %
LAB-ammattikorkeakoulu	99	120	93	156	8,1 %
Lapin ammattikorkeakoulu	72	45	129	90	6,7 %
Laurea-ammattikorkeakoulu	108	63	36	198	6,3 %
Metropolia Ammattikorkeakoulu	309	345	264	255	15,3 %
Oulun ammattikorkeakoulu	147	99	36	126	10,8 %
Satakunnan ammattikorkeakoulu	81	69	87	123	7,2 %
Savonia-ammattikorkeakoulu	225	60	81	99	14,2 %
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	168	69	102	153	16,3 %
Tampereen ammattikorkeakoulu	126	192	18	186	11,1 %
Turun ammattikorkeakoulu	57	192	72	171	8,4 %
Vaasan ammattikorkeakoulu	42	39	1-4	42	9,0 %
Yrkeshögskolan Arcada	60	33	18	45	16,3 %
Yrkeshögskolan Novia	162	99	33	84	19,7 %
Ammattikorkeakoulut yhteensä	2457	2151	1770	2631	10,8 %

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN ULKOMAANJAKSOT VUONNA 2023

Erasmus+-ohjelman osuus on hieman laskenut. Vuonna 2022 68% lähtevistä ja 81% saapuvista opiskelijoista liikkui ohjelman kautta.

Lähde: Vipunen

Liikkuvuuden esteet ja keinot sen lisäämiseksi

SYYT LASKEVAAN LIIKKUVUUTEEN JA KEINOT LIIKKUVUUDEN LISÄÄMISEKSI

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

SYYT

Ohjauksen ja tiedon puute

Taloushuolet: työssäkäynti, hintatason nousu

Paine valmistua nopeasti, opintotukikuukausien rajallisuus

Joustamattomat tutkinnot, vaihtoikkunan puute

Perhesyyt

Opiskelijoista yhä suurempi osa perheellisiä tai työssä käyviä aikuisopiskelijoita

Motivaation puute

Vähäinen koettu hyöty opintojen kannalta

Korkeakoulujen rahoitusmallin muutos ja vaikutukset korkeakoulujen toimintaan, kun kv-liikkuvuus ei enää ole rahoitusindikaattori

KEINOT

Tiedonjaon ja viestinnän parantaminen

Opiskelijoiden kannustaminen sekä ohjauksen ja tuen parantaminen

Hankitun kv-osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ja siitä viestiminen

Joustavat opintosuunnitelmat, mahdollisesti vaihtoikkunat

Erilaisten liikkuvuusmuotojen hyödyntäminen erilaisille opiskelijoille

Kotikansainvälistymisen tehostaminen

Vaihtoprosessin yksinkertaistaminen ja helpottaminen

Resurssien kohdentaminen takaisin liikkuvuuteen korkeakouluissa

Henkilöstön kehittäminen

Johdon tuki ja sitoutuminen

Rahoitusmallin kehittäminen palkitsemaan liikkuvuudesta

Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK
Finlands studerandekårers förbund
National Union of Students in Finnish Universities of Applied Sciences

SUOMEN YLIOPIPILASKUNTIEN LIITTO
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND

1

Lisää kansainvälisyyttä -ohjelma: SAMOKin ja SYLin keinot liikkuvuusjaksojen määrän lisäämiseksi

Suomalaisissa korkeakouluissa opiskelevien liikkuvuusjaksojen määrä on vähentynyt huomattavasti viime vuosien aikana ja jo ennen koronapandemiaa. Tässä dokumentissa esittelemme Suomen opiskelijakuntien liiton SAMOKin sekä Suomen ylioppilaskuntien liiton SYLin keinot kansainvälisten liikkuvuusjaksojen määrän kääntämiseksi kasvuun.

Opiskelijaliikkuvuus kehittää työelämässä tarvittavia taitoja

Karvin raportti: Kansainvälisyysosaamisen kehittäminen korkeakoulutuksessa 8/2024

- Aineistona Korkeakoulupedagogiikan tila ja uudistaminen –arviointi (aineistot kerätty syksyllä 2022)
  - Kyselyt opiskelijoille, opettajille, pedagogisille johtajille ja korkeakouluille: millaista kansainvälistä osaamista korkeakoulutus kehittää ja miten
- Korkeakoulutuksen kv-osaamisen edistämisessä paljon parannettavaa
- Erot eri korkeakoulujen ja koulutusalojen välillä suuria, opiskelijat eivät ole tietoisia tarjolla olevista kansainvälistymismahdollisuuksista
- Raportti: <https://www.karvi.fi/fi/ajankohtaista/uutiset/kansainvalisyysosaamista-korkeakoulutuksessa-pitaa-kehittaa-systemaattisesti-opiskelijavaihto-ei-houkuttele-opiskelijoita>

Karvin raportti: Kansainvälisyysosaamisen kehittäminen korkeakoulutuksessa 8/2024

Johtopäätöksiä: opiskelijat

- Yli puolet (53 %) yliopisto-opiskelijoista ja 43 % amk-opiskelijoista koki saavansa osana opintoja hyvät kansainväliset valmiudet.
- Kansainvälisyysosaamisen varmistaminen osana tutkintoa pohjautuu pitkälti opiskelijoiden oma-aloitteisuuteen ja omiin valintoihin.
- Opiskelijoiden vastauksissa oli paljon en osaa sanoa -vastauksia, joita oli osassa väittämiä jopa kolmasosa.
- Alakohtaiset ja korkeakoulukohtaiset erot olivat suuria kaikkien väittämien vastauksissa. Kaupan, hallinnon ja oikeustieteen yliopisto-opiskelijat ja taiteen ja kulttuurialan ammattikorkeakouluopiskelijat vastasivat useimmiten eri väittämiin kyllä.
- Harvimminkin kyllä-vastauksia oli lääketieteen ja kasvatustieteen yliopisto-opiskelijoiden vastauksissa ja terveys- ja hyvinvointialan sekä humanistisen alan ammattikorkeakouluopiskelijoiden vastauksissa.

Karvin raportti: Kansainvälisyysosaamisen kehittäminen korkeakoulutuksessa 8/2024

Kehittämissuosituksia: opiskelijat

- Jokaisen korkeakouluopiskelijan tulee saada kansainvälisyys-, monikulttuurisuus-, kielitietoisuus- ja diversiteettiosaamista. Opiskelijoille tulee korostaa kansainvälisyysosaamisen ja sen sanoittamisen tärkeyttä työelämätaitona.
- Opiskelijoita tulee kannustaa, rohkaista sekä luoda heille mahdollisuuksia kansainväliseen opiskelijaliikkuvuuteen ja kotikansainvälistymiseen. Erityisesti ammattikorkeakouluissa opiskelijoita tulee kannustaa kansainväliseen liikkuvuuteen.
- Opiskelijoille tulee tiedottaa ja markkinoida nykyistä paremmin opintojensa kansainvälisistä verkostoista ja mahdollisuuksista suorittaa osa tutkinnosta ulkomaisessa korkeakoulussa.
- Jokaiseen opetussuunnitelmaan tulee jättää tilaa kansainväliselle liikkuvuudelle (mobility window) ja kotikansainvälistymiselle. Opetussuunnitelmia uudistettaessa pitää huomioida kansainvälisyysosaaminen.
- Opiskelijoita tulee kannustaa maata pitkin tai muuten kestävään ja vastuulliseen matkustamiseen.

Kansainvälisen osaamisen hyödyt

- Opetushallitus on selvittänyt kansainvälisen osaamisen hyötyjä ja nuorten aikuisten kansainvälistymisen merkitystä 2023-24
  - Argumenttipankki kansainvälistymisen merkityksestä
  - Suuntaviivoja kansainvälistymiseen
- Materiaalit:
<https://www.oph.fi/fi/kansainvalisyys/kansainvalisen-osaamisen-hyodyt-suuntaviivoja-kansainvalistymiseen>

Identiteetin ja kansalaisuuden rakennuspalikoita

Kansainvälistyminen kasvattaa aktiivisia ja rohkeita kansalaisia, joiden arvot, näkökulmat ja verkostot avartuvat.

Erasmus+
Muuttaa elämäsi – avartaa maailmaasi

Kansainvälistymisen vaikutukset leikkaavat läpi arjen ja yhteiskunnan

OPETUSHALLITUKSEN ARGUMENTTIPANKKI
NUORTEN JA NUORTEN AIKUISTEN
KANSAINVÄLISTYMISEN MERKITYKSESTÄ

EUROOPAN UNIONI

Kansainvälistymisessä on kyse mahdollisuuksista kartuttaa yksilöille, yhteiskunnalle ja työelämälle tärkeää osaamista ja hyödyllisiä taitoja.

Siinä on kyse työelämässä pärjäämisestä, yhdenvertaisista oppimismahdollisuuksista ja alueiden elinvoimaisuudesta, suomalaisten yritysten kasvusta ja verkostoitumisesta sekä lopulta globaalien haasteiden ratkaisemisesta yhteisellä maapallolla. Tätä kaikkea saamme, kun nuoret ja nuoret aikuiset kansainvälistyvät:

-
1. Identiteetin ja kansalaisuuden rakennuspalikoita
  2. Sujuvuutta työelämään, kilpailukykyä yrityselämään
  3. Vetovoimaisia koulutusaloja ja alueita
  4. Globaalia yhteistyötä ja verkostoja
-

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSYSTEMEN

Erasmus+

Muuttaa elämäsi – avartaa maailmaasi.

EUROOPAN
SOLIDAARISUUSJOUKOT

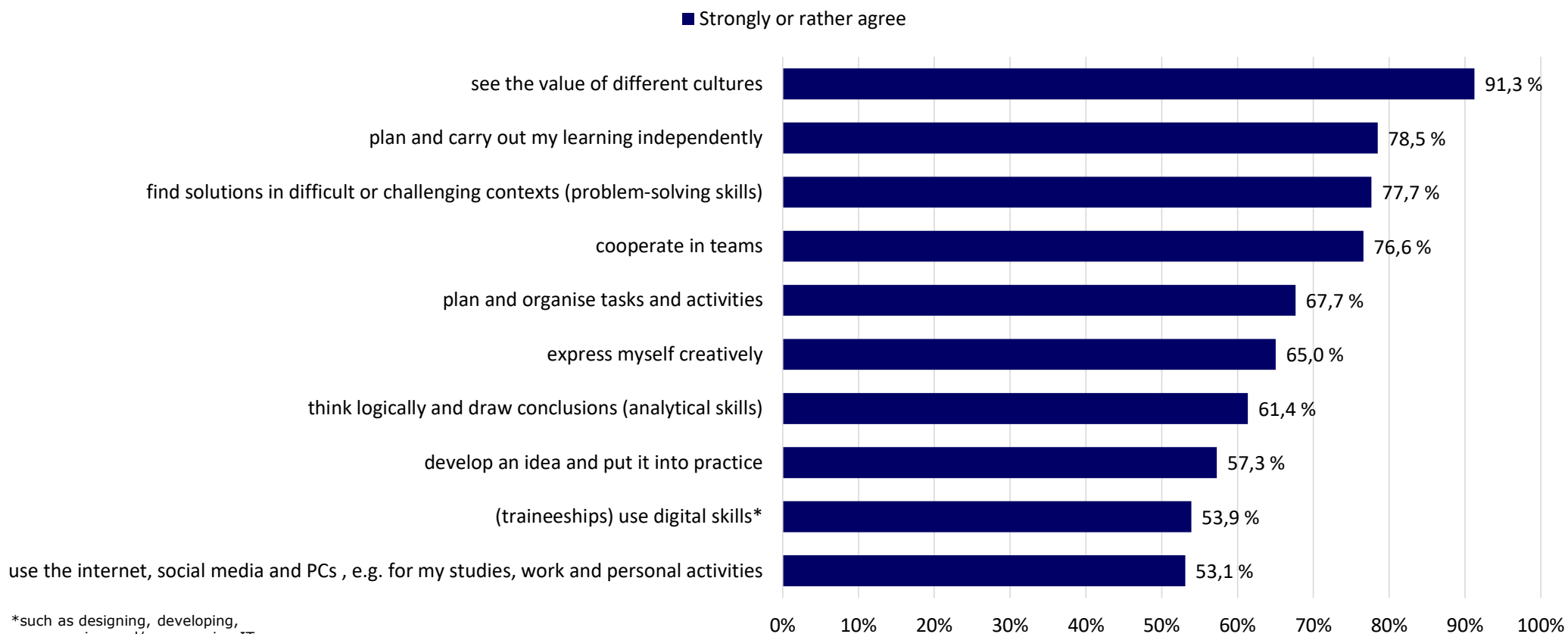
VAHVOJA YHDESSÄ.

Millaista osaamista opiskelijaliikkuvuus tuottaa?

- Erasmus+ -ohjelman kautta liikkuneiden opiskelijoiden arvioita siitä, millaista osaamista ja valmiuksia ulkomaanjakso on tuottanut
- Uutinen ja materiaalit (9/2024) täällä:
<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2024/erasmus-2014-2020-ohjelmakaudella-liikkuvuusjaksoille-osallistuneet-kehittivat>

Through my stay abroad with Erasmus+, I learned better how to... (N = 33 521)

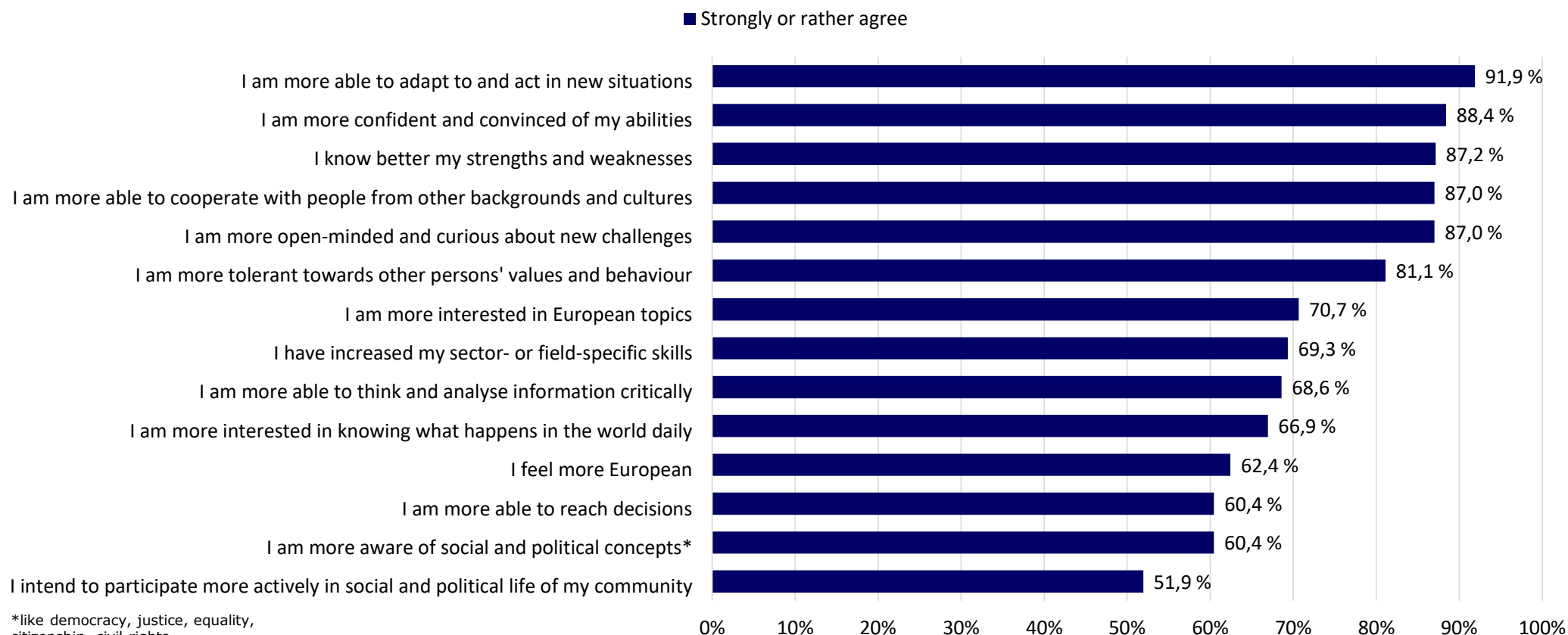

*such as designing, developing, programming and/or managing IT systems, software, apps and websites

Henkilökohtainen kehittyminen vaihdon aikana (opiskelijat ja harjoittelijat)

After having taken part in this mobility activity... (N = 33 521)

*like democracy, justice, equality, citizenship, civil rights

Erasmus+

Muuttaa elämäsi – avartaa maailmaasi.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

